

מה חדש בספרי „מערכות“?

ספרה של ברברה טוכמן, „אוגוסט 1914“, עומד להופיע בימים הקרובים במהדורתו העברית, בהוצאת „מערכות“. ספר זה (שהופיע בארה"ב גם בשם „תותחי אוגוסט“, וכן בצורת „ספרי-כיס“) מוקדש לכאורה רק למאורעות ומצבים של ערב פרוץ מלחמת העולם הראשונה — ולחודש-הלחימה הראשון. במציאות, לא זו בלבד שהספר חורג במקצת ממסגרת-זמן זו שקבע לתיאורו, אלא אף גותן לקורא בו „הצצה לעומק“ ברקע שהוליד את הראשונה שבמלחמות עולם, ויתירה מזו: במשמעותה הגורלית, והקרנותיה של זו, מאז „סיומה הרשמי“ ועד, בעצם, לימינו אלה. זאת משיג הספר לא על ידי ניתוחים והנמקות ממושכים, כי אם על ידי משיכות-קולמוס מעטות וקצרות, הדוחפות את הקורא „לחשוב הלאה“, אף מבלי שהמחברת תזמינו לכך במפורש.

מתוך יריעתו הרחבה של הספר נשקפת שרשרת המצבים, הגורמים והמאורעות — סתירות של שאיפות ממשלות, ניגודים של רצונות עמים, ועוד יותר מזה אי ידיעה ושטחיות תהומית, תערובת של שאננות ומזימות ועורון לגבי משמעות הדברים הנעשים והבלתי-ינעשים, אותה שרשרת גורלית אשר הוליכה את אירופה אל שדה-קטל שטרם היה עד אז כמותו בהיסטוריה להיקף ולזועת-השמד.

מוצגות בזו אחר זו התפיסות המתנגשות של המטות-הכלליים והתכניות המבצעיות שהוכנו לקראת „האפשרות כי תבוא“, אנו חוזים במערכות הגדולות של החודש הגדול — לאורך הגבולות, ואחרי-כך בתהליכי התקדמות ונסיגה הדדיים — בהן נפלו מאות אלפים, ואשר מדמם צמת ההכרח לשינוי באורח-הלחימה, מורשת המאה הי"ט, ולהסתגלות למציאות טקטית חדשה. ואנו חשים בכך, כיצד ומדוע נתהוותה אותה מלחמת „דריכה על המקום“, כביכול, מלחמת-חפרות במלוא מובן המלה, אשר כבלה לארבע שנים, „בין הים לגבול-שביצריה“, מיליונים של לוחמים משני העברים, ועלתה במיליונים של קרבנות מבלי שיכלו אלה להכריע את אלה.

בחלוף חמישים שנה מאז פרוץ אותה מלחמה שכינה בשעתה „המלחמה הגדולה“, מוגש ספר זה בפני הקורא העברי על רבדיו השונים, אזרחים צעירים וקשישים ואנשי-צבא כאחד, מתוך הבטחון הכפול: של ענין מרתק שימצאו בקריאתו — ושל מחשבה ולקח שהיו שכם עם סיומה של קריאה זו.

מה צפוי בחוברות „מערכות“

- אחר נוסע תיכון
- תקשורת חדישה ביחידות
- צבא ארה"ב
- לימודים אסטרטגיים - הגם לנו?
- ה„קטיושות“ - כלי נוחץ בידי שכנינו
- נוסגרות אינון גדולות - השלוב והתכלית
- לאן נקלעת הקליעה?
- נולחנותו הגרעינית של דלפון
- תמרון „נוהלומה בנודבר“
- אנשי הטילים
- חיילים „פרעושים“ רקטיים